

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฐ
สารบัญภาพ	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
2.1.1 นโยบายการพัฒนาทรัพยากรน้ำ	8
2.1.2 สระน้ำ	15
2.1.3 โครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร	21
2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
2.2.1 สภาพสระน้ำ	33
2.2.2 การใช้ประโยชน์จากสระน้ำ	34
2.2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ	36

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	39
	3.1 ประชากร	39
	3.2 กลุ่มตัวอย่าง	39
	3.3 วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	40
	3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
	3.4.1 ชนิดของเครื่องมือ	44
	3.4.2 องค์ประกอบของเครื่องมือ	44
	3.5 การสร้างเครื่องมือ	45
	3.6 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
	3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4	ผลการวิจัยและอภิปรายผล	49
	4.1 สภาพพื้นฐานบางประการทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร	49
	4.1.1 สภาพพื้นฐานบางประการทางด้านสังคม	49
	4.1.2 สภาพพื้นฐานบางประการทางด้านเศรษฐกิจ	55
	4.2 สภาพสระน้ำและการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	59
	4.2.1 สภาพสระน้ำในไร่นา	59
	4.2.2 สภาพการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นา	66
	4.3 ปัญหาในการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	77
	4.3.1 ปัญหาทางด้านสังคม	77
	4.3.2 ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ	82
	4.3.3 ปัญหาทางด้านสภาพสระน้ำ	85
	4.3.4 ปัญหาทางด้านชีวภาพ	85
	4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการทางด้านสังคมเศรษฐกิจ และสภาพสระน้ำกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการทางด้านสังคม	88
4.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการทางด้านเศรษฐกิจ	89
4.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสระน้ำ	93
4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	97
5.1 สรุปผลการวิจัย	97
5.1.1 สภาพพื้นฐานบางประการทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของ เกษตรกร	97
5.1.2 สภาพสระน้ำและการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของ เกษตรกร	98
5.1.3 ปัญหาการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	99
5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สภาพสระน้ำกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นา ของเกษตรกร	99
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	100
5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	100
5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	101
เอกสารอ้างอิง	102
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสภาพสระน้ำกับการใช้ ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	106
ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์	122
ประวัติผู้เขียน	135

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลพื้นที่เป้าหมายเน้นหนักและจำนวนเกษตรกรผู้ขุดสระน้ำในไร่นา ในโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร จังหวัดยโสธร ปี 2535 – 2537	32
ตารางที่ 2	จำนวนเกษตรกรตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและ ปีที่ดำเนินการในโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร จังหวัดยโสธร ปี 2535 – 2537	41
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพพื้นฐานบางประการ ด้านสังคม	50
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามปัจจัยทางด้านการติดต่อ สื่อสาร	53
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการได้รับการฝึกอบรม ความรู้การใช้ประโยชน์จากสระน้ำ	55
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพพื้นฐานทางด้าน เศรษฐกิจ	57
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามสภาพสระน้ำในไร่นา	63
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการใช้ประโยชน์จาก สระน้ำในไร่นา	67
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามขนาดเนื้อที่และจำนวน ปลาที่เลี้ยงในการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นา	69
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามวิธีการนำน้ำจากสระน้ำ ขึ้นมาใช้ประโยชน์ในการปลูกพืช	71
ตารางที่ 11	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนผลผลิตเฉลี่ย ในการปลูกพืช	72
ตารางที่ 12	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามการได้รับผลผลิตจาก การปลูกไม้ผล	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 13	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามจำนวนผลผลิตจากการเลี้ยงปลา	74
ตารางที่ 14	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามแหล่งที่มาและจำนวนรายได้เงินสด	75
ตารางที่ 15	ระดับปัญหาในการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาทางด้านสังคม	79
ตารางที่ 16	ระดับปัญหาในการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ	83
ตารางที่ 17	ระดับปัญหาในการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาทางด้านสภาพสระน้ำ	86
ตารางที่ 18	ระดับปัญหาในการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาทางด้านชีวภาพ	87
ตารางที่ 19	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการทางด้านสังคมกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	89
ตารางที่ 20	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการทางด้านเศรษฐกิจกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	91
ตารางที่ 21	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสระน้ำกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	94
ตารางที่ 22	แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานบางประการด้าน สังคม เศรษฐกิจ และสภาพสระน้ำกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกร	96

สารบัญตารางดาวงคผนวก

		หน้า
ตารางผนวกที่ 1	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเชื่อมจากเกษตรกรตำบล กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	106
ตารางผนวกที่ 2	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดเนื้อที่ถือครองการเกษตรกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	108
ตารางผนวกที่ 3	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	110
ตารางผนวกที่ 4	ความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนย้ายแรงงานในครัวเรือนกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	112
ตารางผนวกที่ 5	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เงินสดของเกษตรกรกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	114
ตารางผนวกที่ 6	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีเครื่องสูบน้ำขนาดเล็กของเกษตรกรกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	116
ตารางผนวกที่ 7	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางระหว่างที่พักอาศัยกับสระน้ำกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	118
ตารางผนวกที่ 8	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับที่ตั้งของสระน้ำเมื่อเทียบกับผืนนากับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในไร่นาของเกษตรกรในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ข้าว ไม้ผล และการเลี้ยงปลา	120

สารบัญญดาพ

	หน้า
ภาพที่	
1. กรอบแนวความคิดในการวิจัย	7
2. แสดงพื้นที่ศึกษาขอบเขตที่ตั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และถนน ทางหลวงแผ่นดิน จังหวัดยโสธร	43
3. แสดงการหาปริมาณน้ำของสระน้ำ	47